

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **T. Ch.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2017, č. j. CPR-23142-7/ČJ-2016-930310-V242, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2017, č. j. 2 A 17/2017 – 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se dne 1. 2. 2016 dostavila na policejní stanici, kde předložila cestovní pas Ukrajiny s platností do 28. 12. 2019, do kterého bylo založeno polské schengenské vízum s délkou pobytu 352 dnů s platností do 31. 1. 2016. Lustrací pak bylo zjištěno, že žalobkyně dne 15. 12. 2015 požádala o vízum za účelem strpění, které jí však uděleno nebylo.

[2] Vzhledem k tomu, že se žalobkyně na policii dostavila v době, kdy na území České republiky pobývala neoprávněně, zahájilo s ní Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán prvního stupně“) řízení o správním vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Rozhodnutím ze dne 11. 8. 2016 bylo žalobkyni správní vyhoštění dle tohoto ustanovení uloženo, a to na dobu 1 roku.

[3] Odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl. Uzavřel, že tvrzení žalobkyně ve výpovědi dne 9. 2. 2016 o době jejího přicestování na území České republiky je nevěrohodné. Vycházel z doby příjezdu, kterou žalobkyně uvedla v protokolu o podání vysvětlení ze dne 1. 2. 2016, kdy uplynutím devadesáti dnů nepřetržitého pobytu žalobkyně na území České republiky se stal její pobyt neoprávněným. Zároveň žalovaný odůvodnil, proč vyhoštění nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně.

II. Řízení před městským soudem

[4] Proti rozhodnutí o odvolání brojila žalobkyně u Městského soudu v Praze. Ten žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[5] Uvedl, že ve správním řízení byl řádně zjištěn skutečný stav věci, a to včetně okolností, kdy žalobkyně přicestovala na území České republiky a jak se její pobyt zde vyvíjel. Vzhledem k tomu, že přicestovala z Polska, tedy jiného státu schengenského prostoru, nebyl její cestovní pas opatřen vstupním razítkem. V takovém případě bylo na žalobkyni, aby vyvrátila domněnku žalovaného, že dodržela délku krátkodobého pobytu na území dle čl. 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. 3. 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících příhraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex).

[6] Pokud tak žalobkyně neučinila, správním orgánům nic nebránilo vycházet z její výpovědi ze dne 1. 2. 2016 a z přehledu docházky v hotelu Golf, kde žalobkyně pracovala, za období od 1. 4. 2015 do 30. 4. 2015, která je stvrzena jejím podpisem. Bez jakýchkoliv pochyb bylo patrné, že žalobkyně musela na území České republiky vstoupit nejpozději den před nástupem do zaměstnání, tedy 31. 3. 2015. Schengenské vízum ji opravňovalo k pobytu na území po dobu 90 dnů. Nejpozději od 29. 6. 2015 pobývala tedy žalobkyně na území České republiky bez jakéhokoliv oprávnění v rozporu s čl. 11 schengenského hraničního kodexu. Neoprávněný pobyt žalobkyně trval od tohoto dne do 1. 2. 2016.

[7] Ani námitku, že správní orgány neměly žalobkyni uložit správní vyhoštění, ale dát jí možnost dobrovolného návratu dle § 50a zákona o pobytu cizinců, neshledal městský soud důvodnou. Poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které policie

vždy vydá rozhodnutí o správním vyhoštění, nastane-li situace předvídaná v § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, pokud nejde o zásah do soukromého a rodinného života cizince.

[8] Dále soud konstatoval, že v souladu se závazným stanoviskem Ministerstva vnitra a s ohledem na momentální situaci panující na Ukrajině je vycestování žalobkyně do této země možné. Pokud je místo bydliště žalobkyně zasaženo válečnými střety, má možnost využít vnitřní ochrany, již Ukrajina poskytuje – může se přestěhovat do středu nebo na západ země, kde je bezpečnostní situace zcela stabilizována.

III. Kasační stížnost

[9] Žalobkyně (stěžovatelka) napadá rozsudek městského soudu kasační stížností.

[10] Tvrdí, že nelze souhlasit se závěrem, že rozhodnutím o správním vyhoštění nebude zasaženo do jejího soukromého a rodinného života. Zásah dle stěžovatelky spočívá v nuceném opuštění České republiky. Stěžovatelka je bezúhonnou osobou, z důvodu válečného konfliktu v zemi původu se bála návratu.

[11] Legalizace pobytu jí nebyla lhostejná, v době oprávněného pobytu podala žádost o vízum strpění dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Pokud by správní orgány respektovaly práva stěžovatelky, přerušily by řízení o správním vyhoštění do doby rozhodnutí o této žádosti, popřípadě o žádosti o nové posouzení.

[12] Rozhodnutí městského soudu a správních orgánů jsou dle ní nepřezkoumatelná. Správní orgány i soud bagatelizovaly situaci v místě jejího bydliště na Ukrajině. Během jednání u soudu předkládala stěžovatelka fotografie z tohoto místa, z nichž je patrná tamní katastrofální situace. Z jejího rodného domu zbyly trosky. Soud se v rozsudku o přiložených fotografiích vůbec nezmínil. Aktuální situace na Ukrajině je navíc opět velmi vyhrcoená, a to primárně v oblastech, odkud stěžovatelka pochází. Návrat do takto postiženého místa není možný.

[13] Správní orgány také nesprávně spočítaly dobu nelegálního pobytu stěžovatelky na území. Domnívají se, že přicestovala daleko dříve, než uvedla v protokolu o výsledku, a to bez opory ve spisu. Stěžovatelka měla schengenské vízum s platností do 31. 1. 2016. S ohledem na to, že je díky odstranění hraničních kontrol mezi členskými státy nemožné opatřit si vstupní razítka, je nutné brát jako dobu nelegálního pobytu pouze den 1. 2. 2016.

[14] Závěrem stěžovatelka uvádí, že nesouhlasí s tím, jak se městský soud vypořádal s námitkou možnosti překvalifikování řízení o správním vyhoštění na řízení o povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců. Správní orgány měly důkladně zkoumat

tuto možnost. Komu jinému než mladé ženě, která pochází z epicentra bojů na Ukrajině, by mělo být umožněno dobrovolně vycestovat z České republiky.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Kasační stížnost je projednatelná, po jejím věcném posouzení však Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není důvodná.

[16] Stěžovatelka nejprve obecně namítá, že správní orgány a městský soud nesprávně posoudily přiměřenost zásahu správního vyhoštění do stěžovatelčina soukromého života. Tato námitka není důvodná. Ze správního či soudního spisu nevyplývají žádné okolnosti, na základě kterých by bylo možné se domnívat, že může k tvrzenému nepřiměřenému zásahu dojít. Ani stěžovatelka žádné takové okolnosti netvrdí. Jde o svobodnou a bezdětnou ženu, která nemá na území České republiky žádné rodinné příslušníky. Naopak na Ukrajině žije její matka a několik sester.

[17] Tyto okolnosti zhodnotili jak správní orgán prvního stupně, tak i žalovaný a městský soud, přičemž dospěli k závěru, že správním vyhoštěním nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života stěžovatelky. Tento závěr je plně v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 6/2012 - 29, ze dne 6. 12. 2011, č. j. 8 As 32/2011 - 60, ze dne 19. 4. 2016, č. j. 3 Azs 96/2015 - 44, či ze dne 18. 4. 2008, č. j. 2 As 19/2008 - 75, a rovněž rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2007, č. j. 10 Ca 330/2006 - 89, publikovaný pod č. 1230/2077 Sb. NSS).

[18] Dále stěžovatelka popisuje momentální situaci na Ukrajině; v souvislosti s jejím posouzením namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného a městského soudu. Stěžovatelka tvrdí, že během jednání u soudu předkládala fotografie z místa svého původního bydliště. Skutečnost, že by stěžovatelka předkládala takové fotografie, ze spisu městského soudu neplyne, ani v žalobě (či v jiném podání) se o nich stěžovatelka nezmiňuje.

[19] Bez ohledu na to je však jak z rozhodnutí žalovaného, tak i z rozhodnutí městského soudu patrné, že se momentální situací panující na Ukrajině zabývali. Vycházeli přitom ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ze dne 14. 12. 2016, č. j. MV-140846-2/OAM 2016, dle kterého vycestování stěžovatelky na Ukrajinu možné je. Městský soud k tomu uvedl, že pokud je původní místo pobytu žalobkyně na Ukrajině dotčeno válečnými střety, má stěžovatelka možnost využít vnitřního přesídlení, tedy přestěhovat se do středu nebo na západ země, kde je situace stabilní. Na tomto závěru by nic nezměnilo, ani kdyby stěžovatelka skutečně předkládala fotografie z místa svého původního bydliště na Ukrajině.

[20] Nejvyšší správní soud se v mnoha rozhodnutích týkajících se správního vyhoštění či mezinárodní ochrany k aktuální situaci na Ukrajině vyjádřil. Opakovaně shledává, že

navrácení jednotlivců na Ukrajinu je z hlediska naplnění principu non-refoulement možné (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 25. března 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, či ze dne 19. 10. 2016, č. j. 1 Azs 179/2016 - 21). Opakovaně poukazuje též na to, že zhoršená situace se týká pouze části východní Ukrajiny, přičemž vnitřní přesídlení do jiné oblasti státu představuje relevantní možnost občanů Ukrajiny nalézt bezpečí přímo ve své zemi původu (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, ze dne 14. 4. 2015, č. j. 10 Azs 17/2015 - 51). Závěry žalovaného a městského soudu jsou plně v souladu s uvedenou judikaturou, obě rozhodnutí jsou v tomto ohledu i plně přezkoumatelná.

[21] Nedůvodná je také námitka, dle které správní orgány nesprávně spočítaly dobu neoprávněného pobytu stěžovatelky na území České republiky. Polské schengenské vízum, jímž stěžovatelka disponovala, bylo platné od 14. 2. 2015 do 31. 1. 2016. Dle čl. 11 Schengenského hraničního kodexu: *„není-li cestovní doklad státního příslušníka třetí země opatřen otiskem vstupního razítka, mohou se příslušné vnitrostátní orgány domnívat, že držitel nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky délky pobytu použitelné v dotyčném členském státě“*.

[22] Skutečnost, že v souvislosti s existencí schengenského prostoru nelze překročení hranice mezi Polskem a Českou republikou prokázat razítka v cestovním dokladu, tedy neznamená, že je na správním orgánu, aby prokázal, kdy stěžovatelka hranice překročila. V této souvislosti městský soud zcela správně odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu vyjádřené v rozsudku ze dne 13. 7. 2013, č. j. 1 Azs 17/2013 - 50: *„závěr správních orgánů o tom, že stěžovatel nevycestoval z území České republiky poté, co bylo v roce 2007 skončeno řízení o udělení mezinárodní ochrany, má oporu ve spisovém materiálu a je řádně vysvětlen. Pokud stěžovatel se závěry správních orgánů v tomto směru nesouhlasil, bylo na něm, aby vyvrátil domněnku obsaženou v čl. 11 Schengenského hraničního kodexu a sám prokázal (např. předložením kopie letenky či jízdenky, návrhem na provedení svědecké výpovědi či jinými důkazy), že území České republiky v roce 2007 opustil. Pokud v tomto směru zůstal stěžovatel pasivní a navíc sám výslovně potvrdil, že se od 19. 1. 2010 zdržuje nepřetržitě v Praze, nemůže nyní s úspěchem namítat, že závěry správních orgánů o neoprávněném pobytu stěžovatele na území České republiky nemají oporu ve spisovém materiálu“*.

[23] Tento závěr lze vztáhnout i na situaci stěžovatelky, která žádným způsobem nedoložila, že by území České republiky v průběhu platnosti polského víza opustila. Sama do protokolu o podání vysvětlení ze dne 1. 2. 2016 uvedla, že na území České republiky přicestovala v březnu 2015 a od té doby je neopustila. Při výsledku dne 9. 2. 2016 poté uvedla, že na území České republiky přicestovala až 10. 12. 2015. Při rozpornosti stěžovatelčiných tvrzení vycházel správní orgán při určení doby jejího neoprávněného pobytu na území z dalších podkladů, které měl k dispozici. Konkrétně šlo o přehled docházky v hotelu Golf, kde stěžovatelka pracovala, za období od 1. 4. 2015 do 30. 4. 2015, která je stvrzena jejím podpisem. Uzavřel, že se stěžovatelka musela na území České republiky nacházet nejpozději den před nástupem do zaměstnání, tedy 31. 3. 2015. S takovým závěrem se ztotožnil městský soud a také Nejvyšší správní soud jej shledává správným.

[24] Ani námitka týkající se možnosti překvalifikování řízení o správním vyhoštění na řízení o povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců není důvodná. Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstantně judikuje, že „konstrukce § 119 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců...nedává správnímu orgánu na výběr, jaký právní následek při splnění dispozice právní normy zvolí. Jinak řečeno, v případě naplnění podmínek pro správní vyhoštění nemohl správní orgán prvního stupně postupovat jinak, než vydat rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky...Vzhledem tedy k tomu, že neoprávněný pobyt stěžovatelky na území České republiky nemohl být postižen jinak než uložením správního vyhoštění, nelze na něj nahlížet jako na nepřiměřený právní následek či dokonce na vybočení správního orgán z mantinelů správního uvážení“ (srov. rozsudek ze dne 12. 10. 2016, č. j. 3 Azs 139/2016 - 46, dále rozsudky ze dne 28. 6. 2017, č. j. 2 Azs 120/2017 - 19, či ze dne 10. 2. 2017, č. j. 4 Azs 8/2017 - 21).

[25] K tomu je třeba podotknout, že v některých případech správní orgán na počátku nebo v průběhu řízení o správním vyhoštění skutečně dospěje k závěru, že vyhoštění osoby není možné (typicky s ohledem na nepřiměřený zásah takového rozhodnutí do jejího rodinného života). Namísto toho potom vydá rozhodnutí o povinnosti cizince opustit území dle § 50a odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců, který stanoví: „rozhodnutí o povinnosti opustit území policie vydá dále cizinci, u kterého nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, není-li cizinec oprávněn pobývat na území“.

[26] Při aplikaci tohoto ustanovení však správní orgán vždy odůvodní, že v daném případě nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Jinými slovy, že nebyly naplněny podmínky pro aplikaci § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Takovým důvodem je typicky rodinná situace cizince, z níž je patrné, že by rozhodnutí o správním vyhoštění neobstálo, neboť by představovalo nepřiměřený zásah do života cizince, resp. jeho rodiny.

[27] Za situace, kdy podmínky pro vyhoštění naplněny jsou, správní orgán nemá jinou možnost, než rozhodnutí o správním vyhoštění vydat. V nyní projednávané věci se správní orgány konkrétními okolnostmi, zejména soukromým a rodinným životem stěžovatelky, zabývaly, přičemž nedospěly k závěru, že by tyto okolnosti jakkoliv bránily uložit správní vyhoštění. Podmínky pro aplikaci § 119 odst. 1 písm. c) tedy byly v daném případě splněny, na základě čehož správní orgán prvního stupně zcela správně vydal rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky.

[28] Námitku týkající se postupu žalovaného, který měl dle stěžovatelky řízení o správním vyhoštění přerušit z důvodu její žádosti o vízum strpění dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, stěžovatelka neuplatnila v žalobě. Nejvyšší správní soud se touto námitkou proto v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. nezabýval. Nejvyšší správní soud totiž přezkoumává pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách předestřeny, jak ostatně již v minulosti několikrát judikoval (srov. rozsudky ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, či ze dne 12. 8. 2015, č. j. 1 Afs 82/2015 - 31).

V. Závěr a náklady řízení

[29] Stěžovatelka se svými námitkami neuspěla; jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozsudku z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[30] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2017

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu